

UCHWAŁA NR XV/76/15
RADY GMINY JAŚLISKA

z dnia 30 października 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jaśliska na lata
2015 – 2024**

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 594 z późn. zm.) oraz w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) **Rada Gminy Jaśliska uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jaśliska na lata 2015-2024 zgodnie z Załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jaśliska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

Przewodniczący Rady Gminy

Bogusław Stefan Gwiżdż

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XV/76/15
Rady Gminy Jaśliska
z dnia 30 października 2015 r.

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JAŚLISKA NA LATA 2015-2024

Spis treści

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	4
1. Podstawa prawna Strategii, zgodność z prawem wspólnotowym oraz strategiami narodowymi i europejskimi	4
2. Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi	5
2.1 Zgodność z prawem wspólnotowym.....	6
2.2 Zgodność ze strategiami europejskimi.....	6
2.3 Zgodność z dokumentami krajowymi	7
2.4 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi	8
II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII	11
1. Przebieg procesu wypracowania Strategii.....	11
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY	14
1. Położenie geograficzne	14
2. Historia.....	15
3. Gospodarka gminy	15
3.1 Przedsiębiorczość	15
4. Ludność gminy	17
4.1 Demografia	17
4.2 Poziom życia.....	19
4.3 Mieszkalnictwo	20
5. Infrastruktura społeczna	20
5.1 Oświata	20
5.2 Kultura.....	22
5.3 Służba zdrowia	22
5.4 Pomoc społeczna.....	23
5.5 Policja.....	25
5.5 Rekreacja i sport.....	26
5.6 Organizacje społeczne.....	26
6. Diagnoza sytuacji społecznej gminy.....	27

6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Jaśliska na podstawie danych instytucji....	27
6.2 Problemy i oczekiwania społeczne na podstawie ankiety.	33
6.3 Analiza SWOT.....	39
7. Planowanie działań.....	41
7.1 Misja i wizja Gminy Jaśliska	41
7.2 Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań	41
7.3 Harmonogram wdrażania strategii	49
7.4 Ramy finansowe strategii	56
7.5 Programy.....	57
8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	57
8.1 System monitorowania strategii.	57
8.2 Ewaluacja strategii	65
Załączniki	67
Wykaz skrótów	67
Spis wykresów i tabel	71

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Państwo polskie poprzez instytucje realizujące politykę społeczną umożliwia swoim obywatelom przewyższanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Obecnie stale wzrasta zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej, co spowodowane jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak: bezrobocie, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób niepełnosprawnych. W celu ich realizacji powstały, bądź zostały znowelizowane akty prawne, a wśród nich art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163), zobowiązujący samorząd Gminy do opracowania i wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Dobrem nadrzędnym Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości; w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie Strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii Europejskiej.

1. Podstawa prawna Strategii, zgodność z prawem wspólnotowym oraz strategiami narodowymi i europejskimi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jaślika tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na Gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej określa zakres konstruowanej Strategii, w której priorytetowe działania wiążą się ściśle z opracowaniem programów pomocy społecznej,

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ponadto art. 16b ust 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.

- diagnoza sytuacji społecznej,
- prognoza zmian w zakresie objętym strategią,
- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

2. Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jaślicka (GSRPS) jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2014 poz. 1118);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 nr 43 poz. 225);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 poz. 1356 z późn. zm.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 poz. 124 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015, poz. 149);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 nr 127 poz. 721);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2015, poz.114).
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 nr 180 poz. 1493 z późn. zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2015 poz. 332);
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.).

2.1 Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnoty.

2.2 Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno – gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1304/2013), który jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach:

Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020

Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

EFS jest głównym instrumentem wspierającym polityki i zadania priorytetowe, których celem jest osiągnięcie postępów w kierunku pełnego zatrudnienia, poprawy jakości i wydajności pracy, zwiększenie mobilności geograficznej i zawodowej pracowników w Unii. Poprawa systemów kształcenia i szkolenia, propagowanie włączenia społecznego oraz zapobieganie i zwalczanie ubóstwa. Fundusz ten przyczynia się tym samym do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

2.3 Zgodność z dokumentami krajowymi

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, której celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020, która za jeden z celów stawia rozwój kapitału ludzkiego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, która jako strategiczny cel polityki regionalnej wskazuje efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015, który zawiera następujące cele strategiczne:

1. Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu.
2. Zmniejszenie dostępności i zmiana struktury spożywanego alkoholu.
3. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
4. Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
5. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom.
6. Poprawa jakości działań podejmowanych przez Gminy w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz ograniczenie wydatkowania środków na zadania niezwiązane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
7. Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem.
8. Oszacowanie strat ekonomicznych związanych z alkoholem.

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, którego cel główny brzmi: „ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych”.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 – 2015 – działania przedstawione w Strategii są zgodne z założeniami zawartymi w w/w Programie, szczególnie zaś z celem operacyjnym zakładającym zmniejszenie i zmianę struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem.

2.4 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi

- ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krośnieńskim na lata 2008-2015

Zgodność z celami strategicznymi i operacyjnymi:

Cel strategiczny 1:

Doskonalenie systemu wsparcia społecznego.

Cele operacyjne:

- 1.1 Ocena stanu potrzeb społecznych i możliwości skutecznego reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.
- 1.2 Doskonalenie zawodowe służb społecznych oraz tworzenie i realizacja programów reintegracji społecznej i zawodowej osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Cel strategiczny 2:

Wsparcie rodzin z dziećmi, a w szczególności zapobieganie patologiom w rodzinie.

Cele operacyjne:

- 2.1 Wspomaganie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych prowadzące do utrzymania dziecka w rodzinie, w szczególności:
 - pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez odtworzenie bądź wzmocnienie ich funkcji,
 - zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami,
 - pomoc młodzieży w życiowym usamodzielnieniu poprzez nabycie umiejętności społecznych, umożliwiających im prawidłową adaptację społeczną oraz integrację ze środowiskiem.
- 2.2 Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej:

- zagwarantowanie dzieciom i młodzieży właściwych warunków opiekuńczo-wychowawczych poprzez umieszczanie w prorodzinnych formach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska rodzinnego lub formach instytucjonalnych odpowiednio do diagnozy dziecka, na czas kryzysu rodziny naturalnej,
- reintegracja rodziny poprzez ponowne podjęcie funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę naturalną dziecka, po przezwyciężeniu problemów życiowych stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną oraz odtworzenie i wzmocnienie funkcji rodziny naturalnej.

2.3 Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie:

- objęcie opieką psychologiczną i pedagogiczną rodziny, w której występuje kryzys,
- wsparcie instytucjonalne rodziny pozostającej w kryzysie,
- aktywizacja społeczna i zawodowa bezrobotnych rodziców.

Cel strategiczny 3:

Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych i przewlekle chorych, zapewniającego im właściwą opiekę.

Cele operacyjne:

- 3.1 Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy: zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.
- 3.2 Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym.
- 3.3 Aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie.
- 3.4 Tworzenie warunków do rozwijania oferty świadczeń pomocy społecznej dla ludzi starszych świadczonych w domach pomocy społecznej oraz w miejscu zamieszkania.

Cel strategiczny 4:

Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie powiatu.

Cele operacyjne:

- 4.1 Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.
- 4.2 Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
- 4.3 Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.

Cel strategiczny 5:

Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych i rozwój wolontariatu.

Cele operacyjne:

- 5.1 Ocena działań organizacji pozarządowych na terenie powiatu.

5.2 Zwiększenie możliwości współpracy pomiędzy poszczególnymi organizacjami pozarządowymi.

5.3 Stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju działalności wolontariackiej na terenie powiatu.

Cel strategiczny 6:

Podejmowanie działań w stosunku do osób niepełnosprawnych mających na celu szeroko rozumianą pomoc i wsparcie.

Zgodność z Wojewódzkim Programem Pomocy Społecznej na lata 2009 - 2015

W programie wyznaczono następujące cele:

Cel główny:

Poprawa jakości życia mieszkańców województwa podkarpackiego w aspekcie pomocy i integracji społecznej.

Cele operacyjne:

1. *Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego*
2. *Zmniejszenie skutków niekorzystnych zjawisk społecznych*
3. *Podniesienie poziomu życia osób starszych, przewlekle chorych, dzieci i młodzieży*

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020

Cel główny strategii:

Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców.

Inne dokumenty strategiczne:

- *Powiatowy program pomocy dziecku i rodzinie na lata 2010-2015*
- *Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020*
- *Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020*
- *Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012-2016*
- *Wojewódzki Program na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008-2020*

II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu gminy.

1. Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego
- diagnoza sytuacji społecznej gminy
- planowanie działań.
- opracowanie dokumentu

Diagnoza sytuacji społecznej w gminie zawiera następujące elementy:

- analizę sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych, przedstawiciele instytucji społecznych, mieszkańców (ankiety),
- analizę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- dotychczasową współpracę instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego gminy (SWOT).

Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w gminie obejmuje:

- identyfikację i kategoryzację problemów społecznych w gminie,
- określenie zasobów społecznych gminy,
- badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia.

Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o partycypację społeczną i zasady rozwoju społecznego:

- formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju gminy,
- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w gminie,
- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy Jaślicka, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaślickach, Zakład Opieki Zdrowotnej, Zespół Szkół Publicznych oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w gminie problemów i oczekiwań.

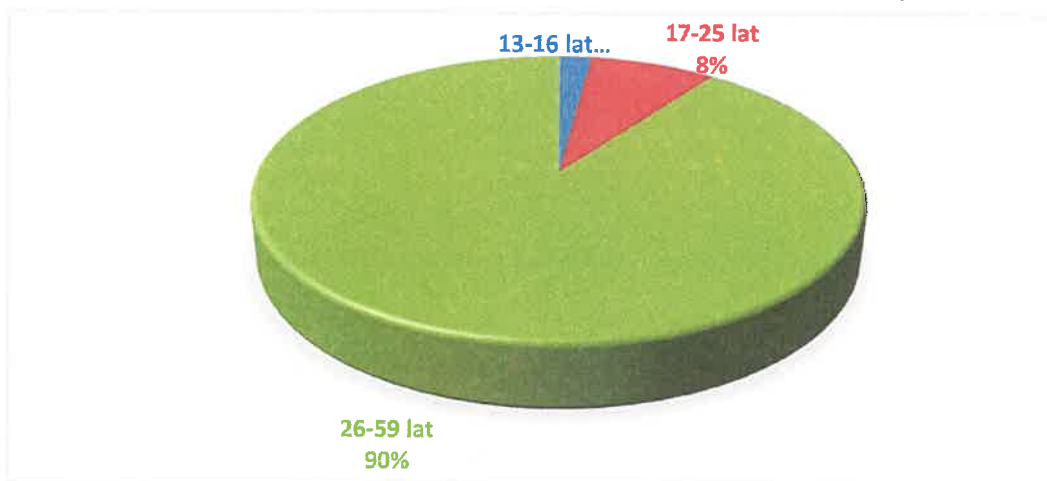
Elementem uspołecznienia procesu budowy GSRPS było przeprowadzenie badania ankietowego skierowanego do mieszkańców - osób zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym gminy. W badaniu udział wzięło łącznie 50 respondentów. Dominowały kobiety, których było 32, przy 15 mężczyznach, w przypadku 3 ankiet brakowało informacji na temat płci.

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Pod względem wieku zdecydowaną większość (90%) stanowiły osoby pomiędzy 26. a 59. rokiem życia, w badaniu nie uczestniczyły osoby w wieku powyżej 60 lat.

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Dominującą grupę zawodową wśród respondentów Gminy Jaślika stanowili przedsiębiorcy - był nim niemal co drugi badany. Kolejne miejsca pod względem liczebności przypadły pracownikom

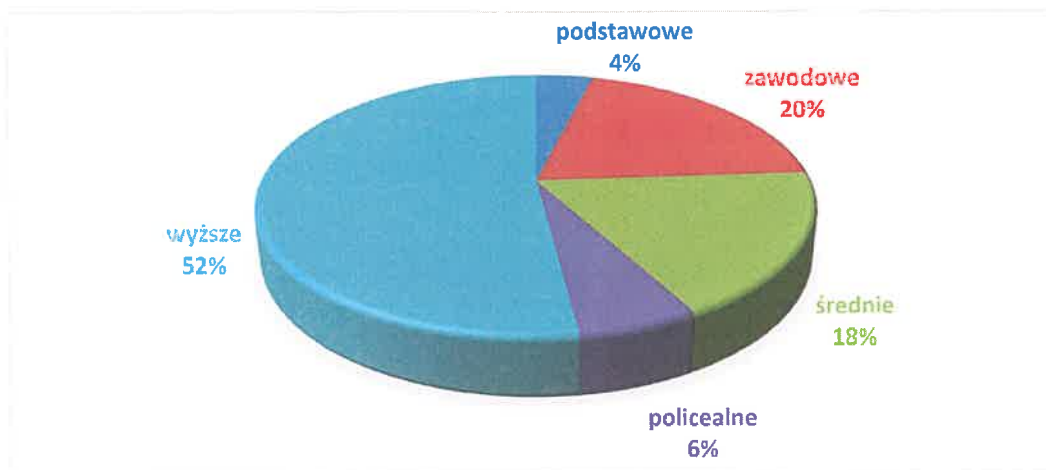
umysłowym (18%), pracownikom fizycznym (12%) oraz emerytom i rencistom (10%). W przypadku jednej z ankiet nie odnotowano danych na temat profesji respondenta.

Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

W pytaniu dotyczącym poziomu edukacji szkolnej, ponad połowa osób zadeklarowała posiadanie wykształcenia wyższego. Z kolei co piąty respondent posiadał wykształcenie zawodowe lub średnie.

Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Położenie geograficzne

Rysunek 1. Umiejscowienie Gminy Jaśliska w Powiecie Krośnieńskim i Województwie Podkarpackim. Źródło: <http://www.powiat.krosno.pl/linki4-urzedu-gmin-w-powiecie-krosnienskimhtml>, www.osp.org.pl.

Gmina Jaśliska położona jest w południowo – wschodniej części województwa podkarpackiego oraz w południowej części powiatu Krośnieńskiego, na obszarze środkowej części Beskidu Niskiego, na stromym wzniesieniu, nad rzeką Jasiołką i jej lewobrzeżnym dopływem Bielczą. Najwyższym punktem w okolicach Jaślisk jest Kamień, najniższym jest koryto rzeki Jasiołki. Gmina ma charakter rolniczo-turystyczny. Od północnego zachodu gmina Jaśliska graniczy z gminą Dukla, od północy z gminą Rymanów, od wschodu z gminą Komańcza. Południowa granica gminy to granica państwa z Republiką Słowacką. Jaśliska leżą w odległości 36 km od Krosna i 13 km od przejścia granicznego w Barwinku. W skład gminy wchodzi pięć sołectw: Jaśliska w tym Lipowiec, Posada Jaśliska, Wola Niżna w tym Wola Wyżna, Daliowa, Szklary. Gmina obejmuje obszar o powierzchni 99 km², co stanowi 0,55 % powierzchni województwa i 10,70 % powierzchni powiatu.

2. Historia¹

Miasto Jaślika zostało lokowane w 1366 roku przez Kazimierza Wielkiego na trakcie handlowym prowadzącym na Węgry, pierwotnie pod nazwą Hohenstath (Wysokie Miasto). Było to obronne miasteczko przygraniczne, które dbało o drogi na trasie z południa Europy (szczególnie z Węgier: Buda – Miskolc – Koszyce – Preszów – Stropkov – Przełęcz Beskid nad Czeremchą – Jaślika – Przełęcz Szklarska – Rymanów – Sanok, oraz do Dukli i Krosna). Świadczą o tym pozostałości murów obronnych. Miasto położone przy jednym z głównych traktów trans karpackich, żyło z handlu, zwłaszcza węgierskim winem. Rozwijało się rzemiosło: w XVI w. istniały tu cechy garncarzy, kowali, krawców, rymarzy i ślusarzy. W późniejszym okresie miasteczko było znane również z kamieniarstwa. W XVI w. miasto było ośrodkiem administracyjnym dóbr biskupów przemyskich, tzw. klucza jaślińskiego, w skład którego wchodziły także wsie: Posada Jaślika, Wola Niżna, Wola Wyżna, Rudawka Jaślika, Lipowiec, Czeremcha, Daliowa, Szklary, Królik Poiski, Królik Wołoski, Kamionka i Zawadka Rymanowska. W latach 1772-1914 Jaślika należały do powiatu sądowego Sanok, gmina Rymanów. Miasto bardzo ucierpiało w czasie I wojny światowej. W listopadzie 1914 wkroczyły do niego oddziały rosyjskie, odpychając wojska austro-węgierskie, które wróciły tu 26 grudnia 1914. Na przełomie 1914 i 1915 trwały walki w okolicy wzniesień Kamarki i Kamiennej.

Po gruntownej przebudowie na początku XIX w. traktu przez Przełęcz Dukielską, na który przeniosła się zdecydowana większość ruchu tranzytowego, miasto zaczęło podupadać.

W roku 1934 na skutek zubożenia Jaślika utraciły prawa miejskie.

Po wojnie gmina znalazła się w powiecie sanockim w nowo utworzonym województwie rzeszowskim.

2 lipca 1976 roku gmina została zniesiona, a jej tereny włączono do gmin Dukla i Komańcza.

Gmina została reaktywowana 1 stycznia 2010. Na obszar gminy złożyły się następujące wsie wchodzące dotychczas w skład gminy Dukla: Czeremcha, Daliowa, Jaślika, Lipowiec, Posada Jaślika, Szklary, Wola Niżna, Wola Wyżna.

3. Gospodarka gminy

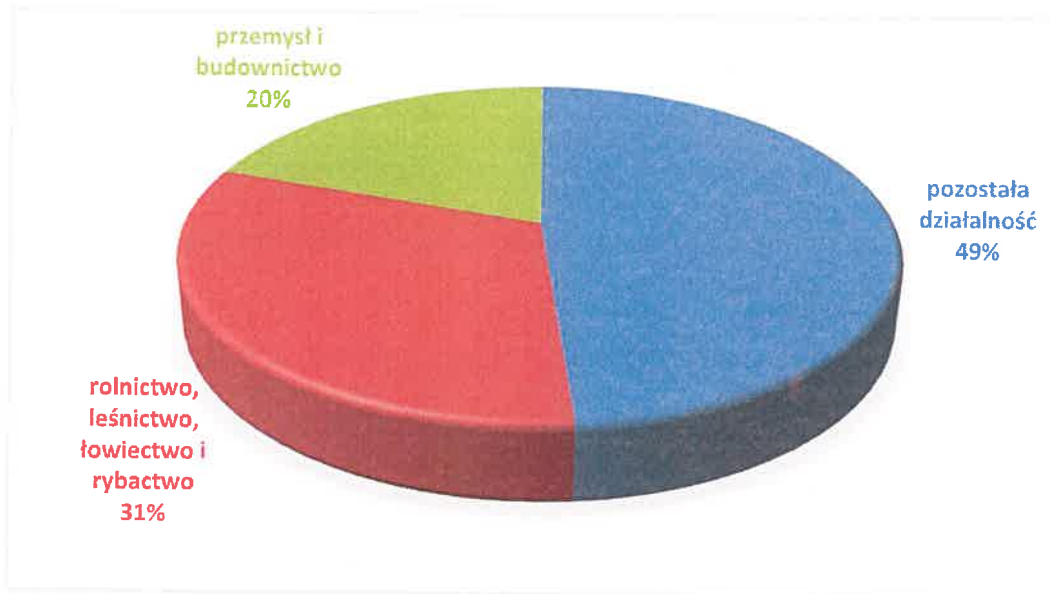
3.1 Przedsiębiorczość

W 2014 roku na terenie gminy Jaślika było zarejestrowanych 111 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, spośród których 7 należało do sektora publicznego, a 104 do sektora prywatnego. W ramach wszystkich przedsiębiorstw 54 wykonuje pozostałą działalność

¹ www.wikipedia.org

gospodarczą, 35 to rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, a 22 działa w ramach przemysłu i budownictwa.

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu gminy Jaślicka. Podział według grup rodzajów działalności PKD 2007 (2014 r.) Źródło: www.stat.gov.pl

W ramach sektora publicznego spośród 7 podmiotów 5 należy do państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego. Z kolei sektor prywatny, to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (79 jedn.) oraz spółki handlowe (4 jedn.), stowarzyszenia i organizacje (8 jedn.).

Odnosząc się do wskaźników podmiotów gospodarki narodowej - 10 tys. ludności (przyjętych dla celów porównawczych przez GUS), należy stwierdzić, że na 10 tys. ludności na terenie gminy Jaślicka przypada 541 firm. Na 10 tys. ludności w roku 2013 powstało więcej firm (63) niż zostało wyrejestrowanych (19). Na 100 osób w wieku produkcyjnym 6,4 osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą. Dokładne dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: www.stat.gov.pl

Kategoria	Jednostka miary	Wartość wskaźnika		
		2012	2013	2014
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	467	508	541
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	43	63	:

jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	19	19	:
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	5,7	5,9	6,4
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed.gosp.	34	39	39
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	71	104	:
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	76,9	83,6	89,4

W Urzędzie Gminy Jaślika zostały złożone następujące wnioski do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej:

Tabela 2. Liczba złożonych wniosków do CEIDG w UG Jaślika, w latach 2012-2014. Źródło: dane UG.

Rodzaj wniosku	2012	2013	2014
Wniosek o wpis do CEIDG	8	8	11
Wniosek o zmianę wpisu w CEIDG	8	11	17
Wniosek o wpis informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej	6	2	3
Wniosek o wpis informacji o wznowieniu działalności gospodarczej	1	2	4
Wniosek o wykreślenie wpisu w CEIDG	4	5	3

Największe działające przedsiębiorstwa na terenie gminy Jaślika, to:

1. Firma Usługowo Handlowa „MAG BUD” Magierowski Krzysztof,
2. „EKO DREW” Spółka cywilna Przedsiębiorstwo-Produkcyjno-Usługowo-Handlowe Krzysztof Magierowski Tomasz Kuśnierz,
3. Farbaniec Bogdan Piekarnia Jaślika,
4. Przedsiębiorca Jan Łatka – Firma Handlowo usługowa „Latka”
5. Kondziołka Edward – Sklep wielobranżowy
6. Kuras Łukasz Aktywny Lipowiec

Ponadto na terenie Gminy Jaślika wielu przedsiębiorców prowadzi działalność usługową związaną z leśnictwem i pozyskiwaniem drewna.

4. Ludność gminy

4.1 Demografia

Na koniec 2014 r. gminę Jaślika zamieszkiwało 2084 mieszkańców. W latach 2012-2014 populacja gminy zmniejszyła się o 35 osób w stosunku do roku 2012. Gęstość zaludnienia wynosi 21 osób/km².

Tabela 3. Demografia gminy Jaśliska. Źródło: dane UG Jaśliska.

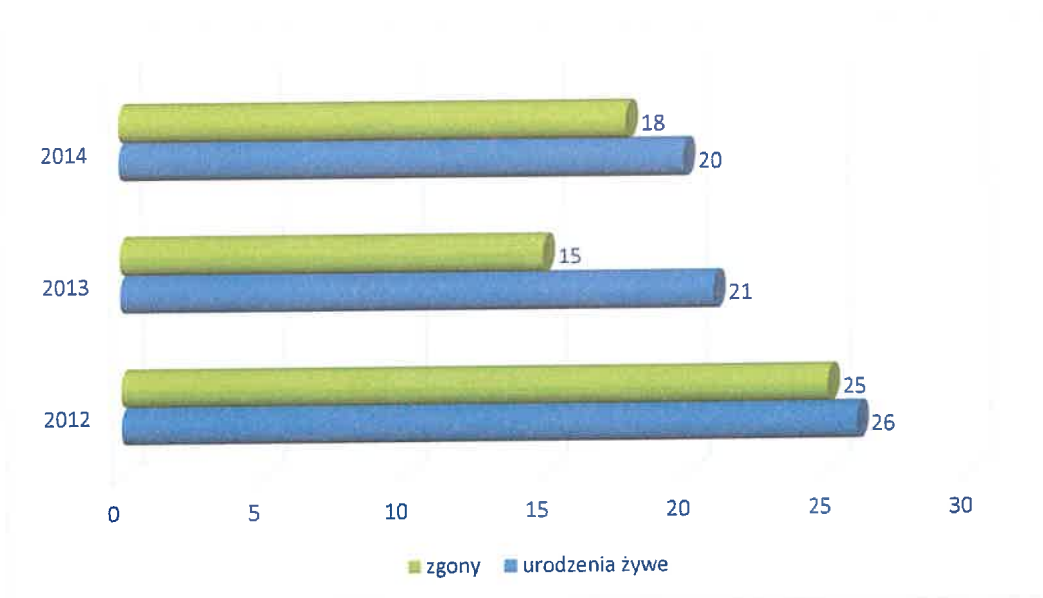
Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Ogółem	2119	2094	2084
Kobiety			
Ogółem	1077	1058	1054
0-18	252	239	236
19-60	593	587	583
61 lat i więcej	232	232	235
Mężczyźni			
Ogółem	1042	1036	1030
0-18	255	249	249
19-65	677	676	665
66 lat i więcej	110	111	116

Wykres 6. Liczba mieszkańców gminy Jaśliska w latach 2012-2014 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane UG Jaśliska.

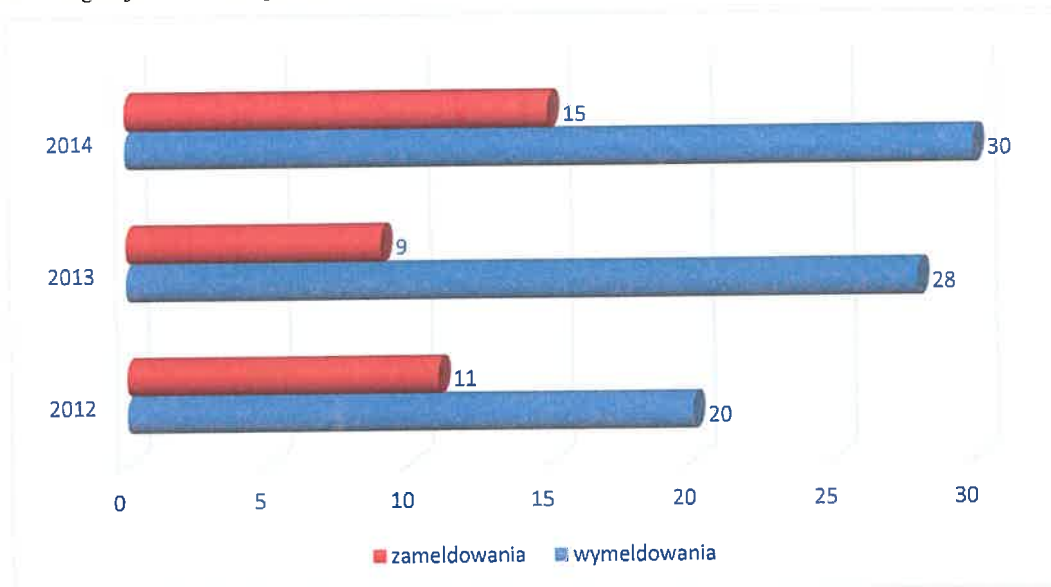
W latach 2012-2014 na terenie gminy zanotowano dodatni przyrost naturalny. Ogólny bilans lat 2012-2014 wyniósł 9 osób.

Wykres 7. Ruch naturalny ludności (urodzenia i zgony) w gminie Jaśliska w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.

W przypadku salda migracji wskaźniki są ujemne. Na przestrzeni lat 2012-2014 wskaźnik wymeldowań wzrósł o 50%. Ogólny bilans lat wynosi - 43osoby.

Wykres 8. Migracje na terenie gminy Jaśliska w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.

W gminie Jaśliska w wieku produkcyjnym w 2014 r. mieszkało 665 mężczyzn i 576 kobiet, łącznie 1241 osób, co stanowi 60,5% ogółu mieszkańców gminy.

4.2 Poziom życia

W 2013 r. dochody gminy Jaśliska w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 3491 zł, przy wydatkach w wysokości 3130 zł. W tym samym roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 21,9% całości wydatków gminnego budżetu.

4.3 Mieszkalnictwo

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi w gminie Jaśliska 77,8 m² (2013 r.). W tym samym roku gminne wydatki przeznaczone na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 2,3% ogółu wydatków budżetowych przy 2,6% dochodu z tego samego tytułu.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie Jaśliska. Źródło: dane GUS www.stat.gov.pl

	Jednostka miary	2012	2013	2014
ZASOBY MIESZKANIOWE				
Zasoby mieszkaniowe wg lokalizacji				
Ogółem				
mieszkania	mieszk.	563	564	-
izby	izba	2217	2223	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	43757	43861	-
Budynki mieszkalne w gminie				
Ogółem	bud.	468	473	477
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne				
Ogółem				
wodociąg	mieszk.	523	524	-
ustęp spłukiwany	mieszk.	476	477	-
łazienka	mieszk.	453	454	-
centralne ogrzewanie	mieszk.	352	353	-
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań				
wodociąg	%	92,9	92,9	-
łazienka	%	80,5	80,5	-
centralne ogrzewanie	%	62,5	62,6	-
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki				
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	77,7	77,8	-
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	21,1	21,2	-
mieszkania na 1000 mieszkańców	mieszk.	270,9	272,9	-

5. Infrastruktura społeczna

5.1 Oświata

W gminie Jaśliska działa Zespół Szkół Publicznych Szkoła Podstawowa i Gimnazjum.

Liczba uczniów w roku szkolnym 2014/2015 w gminie Jaślicka wynosiła:

- Szkoła Podstawowa: 124 uczniów
- Gimnazjum: 70 uczniów
- Oddziały przedszkolne: 40 dzieci

Liczba uczniów maleje z roku na rok, w 2012 roku było 251 uczniów, w 2013 r. – 243 uczniów, 2014 r. – 234 uczniów (stan na 30 września). Ma to również odzwierciedlenie w liczbie personelu zatrudnionego w placówce, 2012 rok – 27 nauczycieli, 2014 rok – 24 nauczycieli.

W roku szkolnym 2014/2015 funkcjonowały: 2 oddziały przedszkolne, 6 oddziałów w szkole podstawowej i 3 oddziały w gimnazjum. W Szkole Podstawowej funkcjonował jeden oddział klasy pierwszej. Dzieci 4, 5 i 6 letnie miały zapewnioną opiekę świetlicową, mogły również uczestniczyć w zajęciach dodatkowych z języka angielskiego. W świetlicy prowadzone są zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci oraz wspiera się dzieci w nauce. Szkoła zapewnia wszystkim chętnym dzieciom dwudaniowe obiady. W szkole prowadzona jest akcja: „Szkłanka mleka” oraz „Owoce w szkole”, którą objęte są uczniowie szkoły podstawowej. W czerwcu 2015 roku szkoła dołączyła do ogólnopolskiej akcji Bezpieczne Wakacje 2015. W szkole realizowane są programy dodatkowe: „Nie pal przy mnie, proszę” – program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” – program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum. Szkoła współpracuje z teatrem „Kurtyna” z Krakowa, zrealizowano 2 spektakle profilaktyczne poświęcone profilaktyce uzależnień i przemocy: „Uwierz w siebie” dla uczniów kl. IV-VI oraz „Układ zamknięty” dla uczniów kl. I-III gimnazjum.

W roku szkolnym 2014/2015 do szkoły uczęszczało 5 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym 2 z orzeczeniami o potrzebie indywidualnego nauczania. Dzieci i młodzież z terenu gminy korzystają z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Miejscu Piastowym, która wydała następującą liczbę orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego (w tym orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych) oraz orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania dla dzieci zamieszkałych na terenie gminy Jaślicka:

Rok	2012	2013	2014
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	3	3	4
Orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania	0	2	1

5.2 Kultura

W gminie na polu kultury działają następujące podmioty:

Jaśliski Chór Kameralny

Jaśliski Chór Kameralny powstał w 2010 r. Działa przy Stowarzyszeniu „Na styku kultur”, które ma swoją siedzibę w gminie Jaśliska. Założycielem, kierownikiem artystycznym i dyrygentem jest Pani Edyta Wilczek. Chór z Jaślisk to czterogłosowy amatorski zespół wokalny, który swym śpiewem uświetnia uroczystości państwowe, religijne oraz okolicznościowe. Koncertował na Węgrzech i na Słowacji. Często występuje dla lokalnego środowiska. Jaśliski Chór Kameralny wykonuje przede wszystkim muzykę chóralną a capella. W swoim repertuarze ma utwory różnych epok i stylów, od renesansu do dzieł chóralnych współczesnych kompozytorów. Wykonuje również muzykę innych kultur i narodów.

Stowarzyszenie Na Styku Kultur

Z inicjatywy członków i przyjaciół Jaśliskiego Chóru Kameralnego, z początkiem 2011 roku powołano Stowarzyszenie, które ma na celu kształtować i upowszechniać kulturę muzyczną oraz promować dorobek artystyczny i kulturalny członków Stowarzyszenia. Podstawowym obowiązkiem Stowarzyszenia jest wspieranie działalności artystycznej i organizacyjnej Jaśliskiego Chóru Kameralnego.

5.3 Służba zdrowia

Opiekę zdrowotną w gminie świadczy NZOZ VIVA Sp. z o.o. W ośrodku zdrowia zatrudniony jest 1 lekarz POZ, 2 pielęgniarki, 1 lekarz stomatolog oraz 1 pomoc dentystyczna. Prowadzona jest profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży zgodnie z kalendarzem medycznym: szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane dzieci i młodzieży, badania bilansowe, fluoryzacja zębów, itp. Liczba pacjentów zadeklarowanych do lekarza na dzień 31.05.2015 r. to 1520 osób. Główne problemy zdrowotne mieszkańców gminy Jaśliska to choroby układu krążenia, problemy z ciśnieniem oraz choroby kręgosłupa. Liczba świadczeń medycznych udzielonych przez lekarza POZ wynosi:

- w roku 2012 - 7080 porad,
- w roku 2013 - 6940 porad,
- w roku 2014 - 7132 porady.

5.4 Pomoc społeczna

Jedyną instytucją pomocy społecznej w Gminie Jaślicka jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który powstał z dniem 1 stycznia 2011 roku i funkcjonuje w oparciu o statut (Uchwała Rady Gminy Jaślicka NR VI/29/11 z dnia 17 lutego 2011 r. zmieniony Uchwałą Rady Gminy Jaślicka NR IX/47/15 z dnia 27 maja 2015) oraz na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zmianami). Celem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Jaślicka w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Obecnie GOPS zatrudnia: kierownika, pracownika socjalnego, aspiranta pracy socjalnej, referenta ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz asystenta rodziny. Ze względu na małą liczbę mieszkańców teren nie jest podzielony na rejony. GOPS udziela pomocy mieszkańcom z 5 sołectw (Jaślicka, Posada Jaślicka, Wola Niżna, Szklary, Daliowa). Jest to pomoc zarówno pieniężna jak i niefinansowa. Mieszkańcom gminy udzielana jest także pomoc w formie szeroko rozumianej pracy socjalnej. Ośrodek przede wszystkim, realizuje wszystkie zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej. GOPS współpracuje z różnymi instytucjami np. z Policją, Sądem, Szkołą, Organizacjami pozarządowymi, PCPR w Krośnie, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym itd.

Na przestrzeni lat 2012-2014 stale wzrastała liczba osób, korzystających z pomocy społecznej. Wśród osób, którym przyznano świadczenie 95% stanowią osoby długotrwale korzystające z pomocy.

Tabela 5. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: OZPS 2014 r.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby i rodziny, którym udzielono wsparcia			
Liczba osób	190	239	255
Osoby, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób	236	239	281
W tym:			
Osoby długotrwale korzystające	167	210	267
Wiek 0-17	25	30	35
Wiek produkcyjny	150	160	175
Wiek poprodukcyjny	61	49	71
Liczba rodzin	150	110	125

Liczba osób w rodzinach	600	427	452
-------------------------	-----	-----	-----

Tabela 6. Liczba udzielonych świadczeń - zadania własne gmin. Źródło: dane GOPS w Jaśliskach.

Formy pomocy	2012		2013		2014	
	liczba osób	liczba świadczeń	liczba osób	liczba świadczeń	liczba osób	liczba świadczeń
Zasiłki stałe OGÓŁEM	14	143	14	122	10	110
Zasiłki okresowe OGÓŁEM	72	483	95	541	160	611
Posiłek	147	22168	139	20722	129	18801
Zasiłki celowe i w naturze ogółem	57	-	33	-	72	-
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach realizuje zadania określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej.

Tabela 7. Liczba udzielonych świadczeń w latach 2012-2014. Źródło: dane OZPS 2014.

Rok	2012	2013	2014
Zasiłek rodzinny i dodatki	162	224	140
Zasiłek pielęgnacyjny	701	688	670
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	24	21	26
Świadczenie pielęgnacyjne	330	234	130
Zasiłek dla opiekuna	x	x	243
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	17	41
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	5	10	10

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w Gminie Jaśliska na rok 2015 (Uchwała Nr II/6/14 Rada Gminy Jaśliska z dnia 12 grudnia 2014 roku).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych realizowany jest przez Gminną Komisję rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Cele strategiczne oraz cząstkowe realizowane w ramach planowanych działań rekomendowane przez Narodowy

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015. Cele strategiczne:

1. Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu.
2. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
3. Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
4. Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom.
5. Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem.

W gminie Jaśliska nie występują problemy narkotykowe, działania realizatorów programu koncentrują się na profilaktyce.

Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest metodą pracy w tym obszarze. Zespół działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Wójtem Gminy Jaśliska, a podmiotami, których przedstawiciele powołani zostaną do Zespołu. W skład Zespołu powołuje się przedstawicieli:

- 1) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaśliskach,
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaśliskach,
- 3) Komisariatu Policji w Dukli,
- 4) Ośrodka Zdrowia w Jaśliskach,
- 5) Szkoły,
- 6) Kuratorów Sądu Rejonowego w Krośnie,
- 7) Organizacji pozarządowych.

Celem działania Zespołu jest diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych oraz podejmowanie interwencji w środowiskach dotkniętych patologią. Obsługę administracyjno-techniczną Zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśliskach.

5.5 Policja

Najbliższy Komisariat Policji znajduje się w Dukli i jest oddalony o ok. 18 km od Jaślisk. Gmina Jaśliska obsługiwana jest przez Zespół Dzielnicowych Komisariatów Policji w Dukli.

5.5 Rekreacja i sport

W gminie działają następujące organizacje sportowe:

Ludowy Klub Sportowy JASIOŁKA JAŚLISKA

Klub powstał w 1974 roku, LKS Jasiołka Jaśliska działa jako Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Sportu. Obecnie zrzesza ponad 60 zarejestrowanych członków. Klub organizuje imprezy sportowe i rekreacyjne dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Jaśliska i poza jej granicami. Jako klub sportowy uczestniczy w regularnych rozgrywkach piłkarskich pod patronatem OZPN Krosno. Organizuje również coroczne turnieje halowe w piłce nożnej oraz letnie turnieje piłkarskie o Puchar Wójta Gminy Jaśliska. Uczestniczy także w turnieju piłkarskim o Puchar Starosty Powiatu Krośnieńskiego.

Ponadto klub prowadzi działalność wypożyczania sprzętu sportowego (narty, rowery górskie). Działalność klubu ma na celu popularyzację zdrowego spędzania czasu wolnego poprzez aktywne uprawianie sportu i innych form rekreacji, zarówno indywidualnej, jak i grupowej.

Uczniowski Klub Sportowy ŻARNIAK

UKS „Żarniak” działa na zasadzie stowarzyszenia. Swoją działalność opiera na wytycznych zawartych w statucie. Stara się promować zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży oraz podejmować działania służące podnoszeniu sprawności fizycznej i zdrowego spędzania czasu wolnego. Klub stara się być współorganizatorem i organizatorem zajęć o charakterze rekreacyjnym. Praca w UKS skierowana jest głównie na dwie dyscypliny: narciarstwo biegowe i tenis stołowy. Oprócz tego w ciągu całego roku szkolnego organizowane są wyjazdy na basen, połączone z nauką pływania. Klub pozyskuje fundusze na działalność sportową i zajęcia z dziećmi.

5.6 Organizacje społeczne

Na terenie gminy działalność w obszarze społecznym prowadzą następujące organizacje:

Stowarzyszenie Rozwoju Jaślik i Okolic

Celem Stowarzyszenia jest:

1. Aktywizacja lokalnych społeczności do działań na rzecz rozwoju Jaślik i okolicznych miejscowości, w szczególności takich jak: Posada Jaśliska, Daliowa, Wola Niżna, Szklary, Moszczaniec.
2. Działanie na rzecz rozwoju gospodarczego regionu.
3. Wspieranie inicjatyw służących rozwojowi oświaty, kultury, sportu i turystyki w regionie.
4. Podejmowanie innych przedsięwzięć, wynikających z aktualnych potrzeb regionu.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

1. Pozyskanie nowych członków i konsekwentne działania na rzecz regionu na podstawie ustalonego planu pracy.
2. Pozyskanie sponsorów i inwestorów, gotowych zaangażować się w inwestycje oświatowe, infrastrukturalne i inne służące rozwojowi kulturalnemu i gospodarczemu regionu.
3. Wspieranie inicjatyw mających na celu rozwój zaplecza turystycznego.
4. Działanie na rzecz zagospodarowania wolnego czasu młodzieży poprzez organizację imprez kulturalnych, sportowych i innych.
5. Gromadzenie środków finansowych na realizację celów statutowych i wspieranie wszelkich nowych inicjatyw na rzecz regionu.
6. Współpracę z władzami samorządowymi.
7. Współpracę z innymi organizacjami o podobnym charakterze działającymi w kraju i za granicą.

Inne organizacje:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Posadzie Jaśliskiej
- Ochotnicza Straż Pożarna w Posadzie Jaśliskiej

6. Diagnoza sytuacji społecznej gminy

6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Jaśliska na podstawie danych instytucji

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy finansowej w latach 2012-2014 okazały się: ubóstwo, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa również wielodzietność, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz długotrwała lub ciężka choroba. Jednym z powodów ubożenia lokalnego społeczeństwa jest mała ilość ofert zatrudnienia na lokalnym rynku oraz ograniczone możliwości dojazdu do oddalonych miejsc pracy. W latach 2012-2014 zauważalny jest wzrost liczby osób długotrwanie korzystających ze świadczeń w roku 2012 było to 167 osób, natomiast w 2014 r. 267 osób. Udział osób długotrwanie korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w 2014 r. wyniósł 95%. Dla wielu mieszkańców jest to niestety sposób na życie.

Tabela 8. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2012-2014. Źródło: dane GOPS.

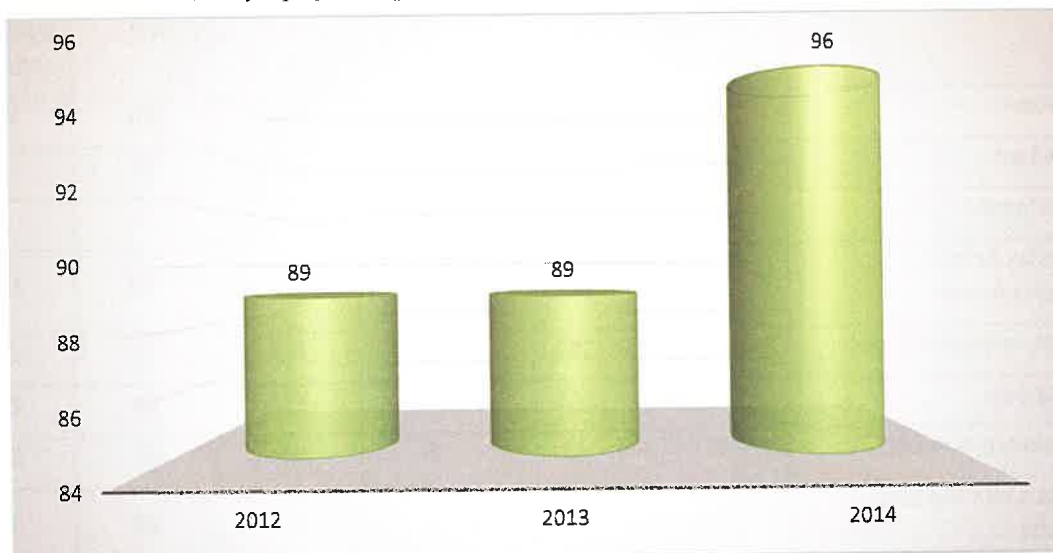
Powody trudnej sytuacji	2012		2013		2014	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	89	323	89	316	96	324
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	1	2	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	44	235	45	237	36	197
W tym: wielodzietność	30	184	29	174	26	157
Bezrobocie	34	111	56	150	59	204
Niepełnosprawność	9	33	8	35	32	115
Długotrwała lub ciężka choroba	4	18	2	10	29	98
Bezradność w sprawach opiek-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	34	142	27	101	31	119
W tym:	12	31	11	30	10	31
Rodziny niepełne						
Rodziny wielodzietne	9	61	5	31	7	39
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	3	12	5	12	6	13
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	5	0	0	0	0

Ubóstwo

Głównym problemem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Jaśliska korzystających z pomocy społecznej jest ubóstwo. Ubóstwo jest określane jako stan uwarunkowany najczęściej niewystarczającą wysokością dochodów. Brak dochodów uniemożliwia zaspokajanie potrzeb, a przy utrzymującym się długim okresie występowania niedostatku stanowi zagrożenie wykluczenia społecznego. Utrzymujący się stan ubóstwa powoduje niemożność zaspokajania potrzeb biologicznych we własnym zakresie, deficyty uczestnictwa w różnych sferach życia społecznego.

Problem ubóstwa wiąże się z innymi czynnikami jak bezrobocie, choroby, dysfunkcyjność rodzin czy alkoholizm. Liczba rodzin pobierających świadczenia z tego tytułu w roku 2014 wzrosła o 7%.

Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014r.

Bezrobocie

Drugim poważnym problemem społecznym gminy jest bezrobocie. W ciągu ostatnich lat widoczny jest stały wzrost liczby rodzin pobierających świadczenia z tego tytułu. Największy wzrost odnotowano w roku 2013, o 65% w stosunku do roku 2012.

Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014r.

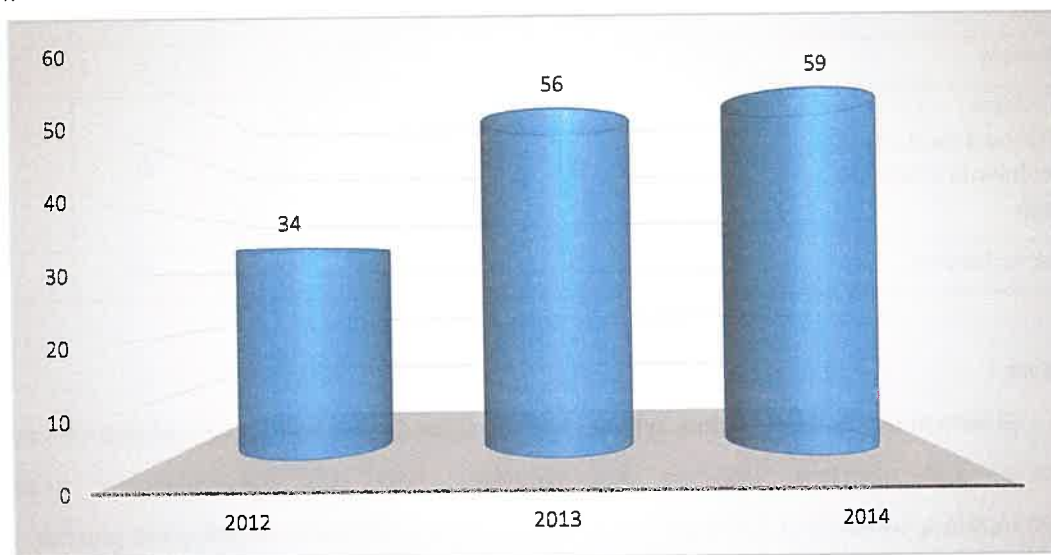

Tabela 9. Liczba bezrobotnych z terenu gminy Jaśliśka zarejestrowanych w PUP w Krośnie w latach 2012-2014. Źródło: dane PUP w Krośnie.

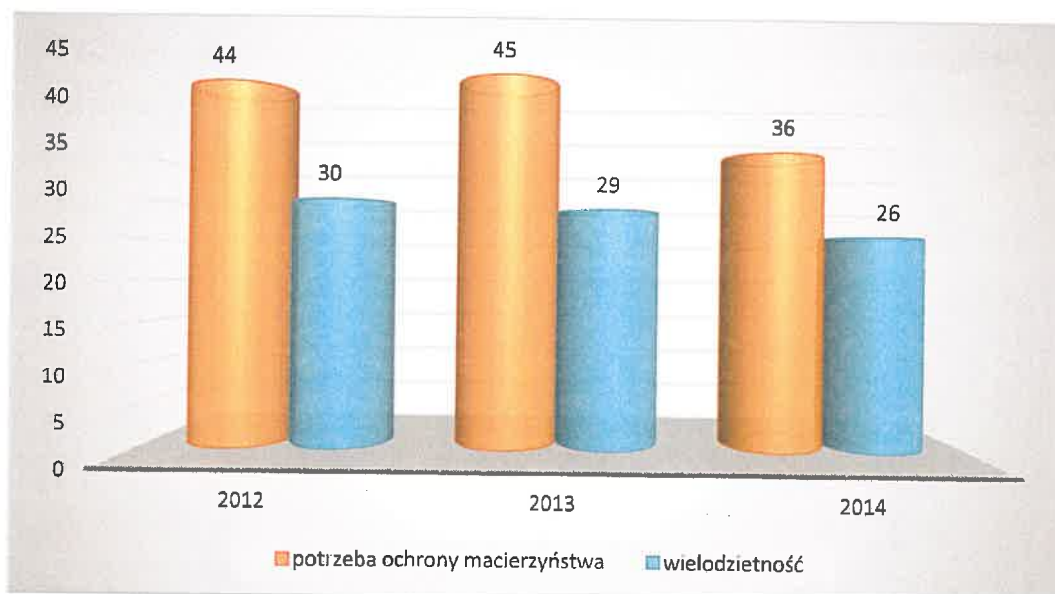
Dane	2012	2013	2014
Liczba bezrobotnych ogółem	139	149	137

Bezrobotne kobiety	77	81	73
Bezrobotni mężczyźni	62	68	64

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Liczba osób otrzymujących wsparcie z tytułu ochrony macierzyństwa zmniejszyła się w 2014 o 20%. Osobą, która aktywnie pomaga w działaniach na rzecz ochrony macierzyństwa jest pracownik socjalny. Jego rolą jest uświadamianie kobiet o ich prawach, zachęcanie ich do walki z nieuczciwymi pracodawcami oraz informowania odpowiednich instytucji o łamaniu prawa.

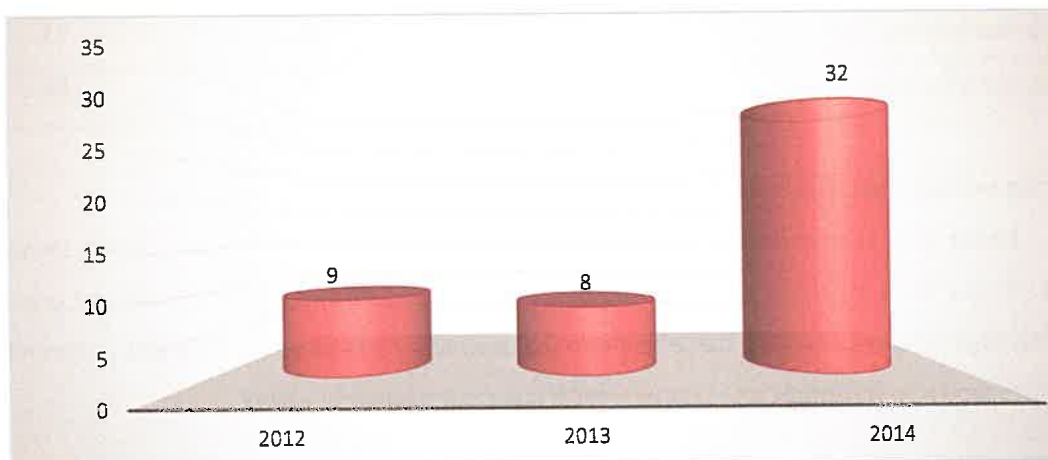
Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014 r.

Niepełnosprawność

Kolejnym, biorąc pod uwagę liczebność beneficjentów, problemem społecznym gminy jest niepełnosprawność. W latach 2013-2014 liczba świadczeniobiorców z tego tytułu wzrosła aż o 300%.

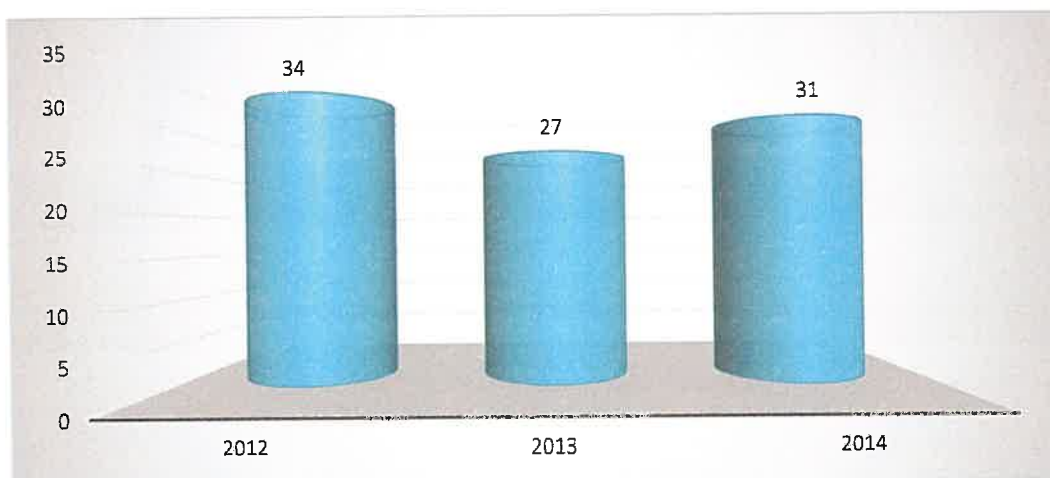
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014 r.

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Następnymi ważnymi pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia są problemy wynikające z ich bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu w latach 2012-2014 nieznacznie zmalała.

Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiek.- wych. w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014 r.

Długotrwała lub ciężka choroba

Następnymi pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia są problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby. W roku 2014 niepokojąco wzrosła liczba rodzin pobierających świadczenia z tego powodu, ażo 1350% w stosunku do roku 2013.

Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012-2014. Źródło: dane GOPS.

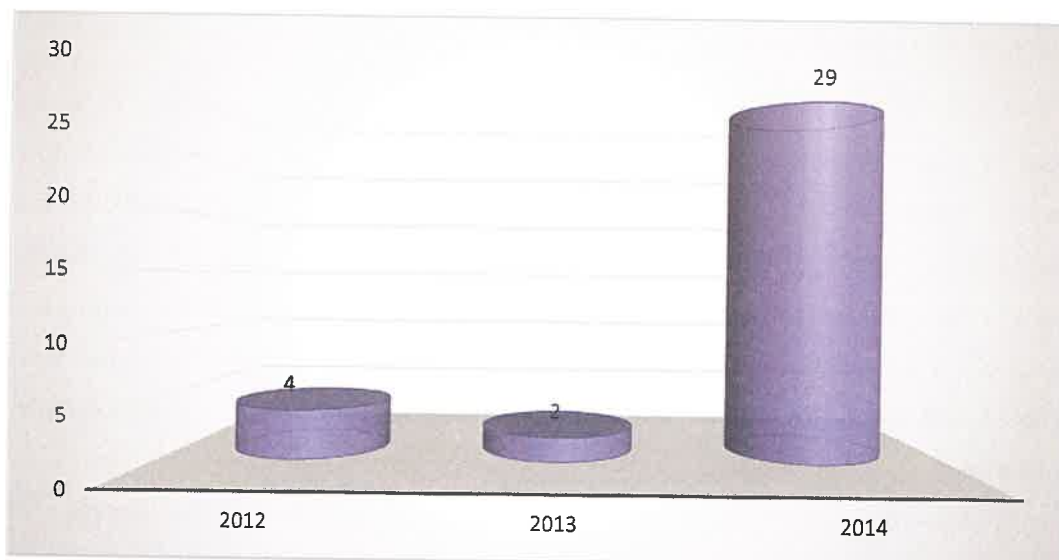

Tabela 10. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2011-2014. Źródło: dane GOPS.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin		
	2012	2013	2014
Rodziny z dziećmi	76	68	73
Rodziny niepełne	13	15	10
Rodziny emerytów i rencistów	19	18	17

Biorąc pod uwagę typy rodzin, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2012-2014 wynika, że największym świadczeniobiorcą były rodziny z dziećmi (łącznie 217 rodzin). W 2014 r. również ta kategoria stanowi największy udział w gronie rodzaju rodziny korzystającej ze świadczeń (73 rodziny). Utrzymuje się tendencja wzrostowa. Maleje natomiast liczba rodzin niepełnych pobierających świadczenia, oraz rodzin emerytów i rencistów.

Problemy społeczne – interwencje

W roku 2014 utworzono 1 zespół interdyscyplinarny, który łącznie odbył 6 posiedzeń. Pomocą ZI objęto 8 osób, wszczęto 4 procedury „Niebieskie Karty”. Zakończono 4 procedury "Niebieskie Karty", na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W 2013 roku z powodu przemocy w rodzinie udzielono pomocy 6 osobom, w tym 3 dzieci. W stosunku do sprawców podjęto 2 działania interwencyjne izolując sprawców od ofiar. Przemocą dotknięte były 3 rodziny. W 2012 roku w 2 rodzinach występowała przemoc. Pomocą objęto 6 osób, w tym 3 dzieci.

W gminie brak specjalistycznej placówki pomagającej ofiarom przemocy w rodzinie.

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie dotyczące informacji na temat liczby dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, liczby dzieci zgłoszonych do adopcji oraz liczby dzieci adoptowanych z terenu Gminy Jaślicka w latach 2010 – 2014 przedstawione są w poniższej tabeli.

Tabela 11. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, zgłoszonych do adopcji, dzieci adoptowanych. Źródło: dane PCPR w Krośnie.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Umieszczenia w placówce opiekuńczo- wychowawczej	5	3	0	1	0
Zgłoszenia do adopcji	0	0	5	0	0
Dzieci adoptowane	0	0	0	5	0

6.2 Problemy i oczekiwania społeczne na podstawie ankiety.

Ankiety ewaluacyjne przeprowadzone wśród lokalnej społeczności to jeden z podstawowych elementów, służących zdiagnozowaniu problemów społecznych występujących w Gminie Jaślicka. W niniejszym badaniu udział wzięło łącznie 50 respondentów (32 kobiety i 15 mężczyzn, w przypadku 3 ankiet brakowało informacji na temat płci). W podziale na poszczególne kategorie społeczno-demograficzne, rozkład badanej grupy przedstawia się w następujący sposób:

Wykształcenie:

➤ podstawowe - 2

➤ zawodowe - 10

➤ średnie - 9

- policealne - 3
- wyższe - 26
- brak danych – 0

Kategorie wiekowe:

- 13-16 lat - 1

- 17-25 lat - 4
- 26-59 lat - 45
- 60 i więcej - 0
- brak danych - 0

Zawód:

- uczeń - 2
- rolnik - 1
- przedsiębiorca - 24
- pracownik umysłowy - 9
- pracownik fizyczny - 6
- emeryt/rencista - 5
- bezrobotny - 2
- inny(jaki?) - 0
- brak danych - 1

Oprócz przedstawionych danych metryczkowych, respondenci zostali poproszeni w pierwszej części ankiety o wypełnienie poniższej tabeli określając stopień zadowolenia z podanych warunków życia w gminie. Należało zaznaczyć jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4, przy czym 0 – bardzo niezadowolony/a; 1 – niezadowolony/a; 2 – niezdecydowany/a; 3 – zadowolony/a; 4 – bardzo zadowolony/a).

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolona z następujących warunków życia w gminie	Bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezdecydowany/a	Zadowolony/a	Bardzo zadowolony/a
1. Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	6	10	13	17	4
2. Dostęp do Internetu	3	6	9	24	8
3. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie	1	3	10	27	8
4. Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	6	8	17	16	3
5. Organizacja imprez cyklicznych w gminie	4	12	12	18	4
6. Dostępność doradztwa psychologiczno – prawnego	13	9	16	10	1
7. Poziom opieki społecznej	1	0	14	21	14
8. Poziom opieki zdrowotnej	3	10	13	19	5
9. Bezpieczeństwo publiczne	2	4	9	25	10
10. Warunki mieszkaniowe	0	2	9	26	10
11. Miejsca rekreacji (np. parki, skwer, place zabaw)	4	6	7	26	6
12. Jakość szkół	0	1	5	25	17
13. Dostępność przedszkoli	8	6	7	22	7

14. Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	7	5	16	20	3
15. Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	5	9	16	17	2
16. Dostępność handlu i usług	2	5	16	22	5
17. Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy	2	12	22	13	2

Większość respondentów oceniła pozytywnie (odpowiadając „Zadowolony/a” lub „Bardzo zadowolony/a”) następujące aspekty życia w Gminie Jaślicka:

- Jakość szkół (87,5%);
- Warunki mieszkaniowe (77%);
- Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie (71%);
- Poziom opieki społecznej (70%);
- Bezpieczeństwo publiczne (70%).

Najmniej usatysfakcjonowani ankietowani okazali się w stosunku do następujących obszarów funkcjonowania gminy (odpowiedź „Niezadowolony/a” lub „Bardzo niezadowolony/a”):

- Dostępność doradztwa psychologiczno – prawnego (45%);
- Organizacja czasu wolnego(koła zainteresowań, kluby sportowe) - 32%.
- Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców (29%).

Drugą integralną częścią ankiety były pytania odnoszące się do problemów społecznych poszczególnych grup i obszarów, tj. dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych, obszar opieki zdrowotnej, edukacji, sportu i kultury. Poniżej przedstawiono i scharakteryzowano szczegółowo odpowiedzi na sześć pytań.

1. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów 16
- Przemoc ze strony rodziców 2
- Alkohol i papierosy 26
- Narkotyki
- Chuligaństwo 6
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu 23
- Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego 28
- Inne (jakie?)... 1

W opinii ankietowanych mieszkańców najważniejszymi problemami społecznymi dotyczącymi dzieci i młodzież zamieszkujące gminę są: bezproduktywne spędzanie czasu wolnego - 27% oraz Alkohol i papierosy – 25%.

2. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Nieporadność życiowa 9
- b) Ubóstwo 7
- c) Bezrobocie 36
- d) Alkoholizm 24
- e) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza 8
- f) Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego 10
- g) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami 11
- h) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych 9
- i) Inne (jakie?)... 2

Respondenci wskazali następujące problemy społeczne, które w ich opinii najbardziej dotyczą rodziny zamieszkujące gminę, są to: bezrobocie - 31% i alkoholizm - 21%.

2. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Izolacja społeczna (samotność) 29
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) 6
- c) Niepełnosprawność 19
- d) Niezdolność do samoobsługi 17
- e) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu 27
- f) Inne (jakie?) ... 3

Problemy dotyczące osoby starsze zamieszkujące gminę, to przede wszystkim izolacja społeczna (samotność) - 29% oraz brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu - 27%.

3. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Długi okres oczekiwania na usługi medyczne 24
- b) Mała liczba lekarzy specjalistów 42
- c) Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych 14
- d) Inne (jakie?) ... 4

Najważniejsze problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej według respondentów to: mała liczba lekarzy specjalistów - 50% i długi okres oczekiwania na usługi medyczne - 26%.

4. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Brak placówek wychowywania przedszkolnego 21
- b) Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki 26
- c) Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne 22
- d) Brak stołówek szkolnych 5
- e) Inne (jakie?) ... 1

Ankietowani mieszkańcy wskazali, iż największymi problemami w obszarze edukacji występującymi w gminie są: brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki - 35% oraz niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne - 29%.

5. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Brak organizacji pozarządowych inspirowanych działalnością kulturalną i sportową 12
- b) Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury 6
- c) Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu 23
- d) Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży 24
- e) Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych 25
- f) Inne (jakie?) ... 1

W obszarze kultury i sportu respondenci wskazali, iż najważniejszymi ich zdaniem problemami są: zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych - 27% oraz niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży - 26%.

Kolejną częścią ankiety były wymienione poniżej zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę używając skali od 1 do 10, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej cyfry ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zdaniem. Po uśrednieniu wyników, oceny respondentów przedstawiają się następująco:

1.	Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy.	7,11
2.	Mobilny punkt pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych.	6,79
3.	Dzienny Dom Pomocy Społecznej.	6,31
4.	Likwidacja barier architektonicznych w urzędach.	5,10
5.	Mieszkania chronione, lokale socjalne.	5,59
6.	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych.	8,16
7.	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej.	6,00
8.	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych.	6,59
9.	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	7,18

10.	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy.	4,88
11.	Założenie wolontariatu	5,53
12.	Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	7,53
13.	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog).	9,24
14.	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych.	8,06
15.	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzinnych.	8,38
16.	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach.	8,98
17.	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli.	6,26
18.	Poszerzenie oferty o oddziań żłobkowy.	5,67
19.	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych.	5,04
20.	Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	6,85

Powyższa tabela ilustruje, jak wysoki priorytet przyznali ankietowani konkretnym zadaniom, mającym na celu rozwiązanie różnych problemów społecznych (skala od 1 do 10, ocena średnia grupy). Najwyższe oceny uzyskały:

- 1) Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog) - 9,24;
- 2) Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach - 8,98;
- 3) Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin - 8,38.

Za zadania o najniższym priorytecie zostały uznane:

- 1) Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy - 4,88;
- 2) Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych - 5,04;
- 3) Likwidacja barier architektonicznych w urzędach - 5,10.

6.3 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - położenie geograficzne i walory turystyczne - szacunek do ojczyzny i ojcowizny - przywiązanie do nauki Kościoła i tradycji - duży odsetek osób ze średnim i wyższym wykształceniem - wrodzona zaradność, pracowitość, przedsiębiorczość 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszająca się liczba urodzeń - niewystarczająca liczba miejsc pracy - brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - brak infrastruktury socjalnej: mieszkań chronionych, socjalnych - brak świetlic środowiskowych - niewystarczający dostęp do przedszkoli

<ul style="list-style-type: none"> - dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa - aktywna działalność klubów sportowych - rozwinięta infrastruktura ochrony zdrowia, pomocy społecznej - aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego - realizacja programów pomocowych współfinansowanych ze środków zewnętrznych (dożywianie, asystent rodziny itp.) - otwartość gminy na współpracę z organizacjami pozarządowymi - bezpieczna gmina 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający dostęp do opieki medycznej w szkołach - słabo rozwinięte organizacje społeczne, uśpiona działalność - brak specjalnej oferty dla seniorów - brak specjalnej oferty dla osób niepełnosprawnych - niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna - niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów - niewystarczający dostęp do rehabilitacji medycznej - niewystarczający dostęp do długoterminowej opieki pielęgniarstwa w domu pacjenta - brak grup typu AA, ALANON - niewystarczająca siatka połączeń komunikacji publicznej pomiędzy miejscowościami
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój przedsiębiorczości - rozwój turystyki, agroturystyki - rozwój społeczeństwa obywatelskiego - wymiana doświadczeń i czerpanie wzorców w ramach miast partnerskich - wsparcie szkoleniowe - tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych - wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych - rozwój społecznych grup wsparcia - wzrost znaczenia organizacji pozarządowych - polityka prorodzinna 	<ul style="list-style-type: none"> - migracje ludzi młodych za pracą - rozbitcie więzi rodzinnych, społecznych - rozluźnienie standardów moralnych - rozwój patologii/uzależnień - powiększenie się obszaru dysfunkcji rodzinnych - wzrost agresywnych zachowań dzieci i młodzieży - wzrost liczby uzależnionych od alkoholu w tym kobiet - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów - brak zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, starości - wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw

	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębiające się ubożenie rodzin ubogich - starzenie się społeczeństwa i stopniowe wyludnienie - izolacja społeczna - bierność społeczna - negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - choroby psychiczne
--	---

7. Planowanie działań

7.1 Misja i wizja Gminy Jaślicka

Misja

Gmina Jaślicka dąży do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do przeciwdziałania marginalizacji najsłabszych grup społecznych przy wykorzystaniu aktywności i współpracy organizacji, instytucji i całej społeczności lokalnej.

Wizja rozwoju społecznego gminy Jaślicka:

Gmina Jaślicka dąży do tego, aby być gminą bezpieczną, przyjazną dla mieszkańców i turystów, otwartą na oczekiwania społeczności lokalnej. Swoim mieszkańcom chce zapewnić jak najlepsze warunki życia i rozwoju, nie zapominając o tych, których trzeba objąć szczególnym wsparciem.

Kluczowym zadaniem władz gminy Jaślicka jest stworzenie mieszkańcom możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia, pobudzanie aktywności społecznej oraz ochrona i wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji, turystyki, edukacji, kultury, opieki zdrowotnej, społecznej, bezpieczeństwa publicznego, a także integracji społeczności lokalnej.

7.2 Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Celem strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce,

systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty. Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej gminy Jaślika połączona z badaniami ankietowymi, pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

- **Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom**
- **Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
- **Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym**
- **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i kierunki działań.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wykonawcy	Budżet
Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom	Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych	PUP	Środki własne i zewnętrzne
		Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne	PUP	Środki własne i zewnętrzne
		Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne	PCPR	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja staży zawodowych	PUP	Środki własne i zewnętrzne
		Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych	PUP	Środki własne i zewnętrzne
		Spotkania z pedagogiem	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
	Pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących	PUP	Środki własne i zewnętrzne
		Utworzenie Gminnego Centrum Informacji	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Tworzenie podmiotów	UG	Środki własne i

		ekonomii społecznej		zewewnętrzne
	Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych	GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie	GOP	Środki własne i zewnętrzne
		Pomoc finansowa	GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Współpraca z Bankiem Żywności, Caritasem, itp.	GOPS	Środki zewnętrzne
	Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	GOPS/ Z.I. / GKRPA	Środki własne i zewnętrzne
		Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie	GOPS/ Z.I. / GKRPA	Środki własne i zewnętrzne
		Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych	GOPS/ Z.I. / GKRPA	Środki własne i zewnętrzne
		Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców	GOPS/ Z.I. / GKRPA	Środki własne i zewnętrzne
		Miejsca izolacji dla sprawców	GOPS/ Z.I. / GKRPA	Środki własne i zewnętrzne
Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich, pedagogizacja rodziców	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Wsparcie asystenta rodziny	GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów	ZSP	Środki własne i zewnętrzne

		Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych	ZSP, STOWARZY SZENIA	Środki własne i zewnętrzne
		Udział dzieci i młodzieży w rozgrywkach piłki nożnej	ZSP, STOWARZY SZENIA	Środki własne i zewnętrzne
	Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych o Puchar Wójta Gminy	UG, STOWARZY SZENIA	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	UG, STOWARZY SZENIA	Środki własne i zewnętrzne
	Wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Diagnoza potrzeb uczniów	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie zajęć specjalistycznych, w tym dydaktyczno-wyrównawczych, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych teatralnych i innych	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie spotkań z pedagogiem, psychologiem, logopedą	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja pomocy materialnej i emocjonalnej w trudnej sytuacji życiowej	ZSP, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Kształtowanie właściwych postaw społecznych	Prelekcje, spotkania z przedstawicielami służb publicznych	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Udział w projektach i kampaniach wojewódzkich, ogólnopolskich	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Budowanie pozytywnego systemu	ZSP	Środki własne i

		wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów,		zewnętrzne
Promocja kultury		Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, młodzieży i dorosłych	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja spotkań autorskich i wykładów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, organizacja widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie kół zainteresowań	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizowanie spektakli, przedstawień teatralnych dla społeczności	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (Warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne)	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
	Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego		Prowadzenie warsztatów regionalnych dla dzieci i młodzieży	ZSP, STOWARZY SZENIA
		Organizacja konkursów o tematyce regionalnej	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Prezentacja twórców ludowych	UG	Środki własne i zewnętrzne
Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologią		Zapobieganie przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań,	ZSP	Środki własne i zewnętrzne

		konkursów, olimpiad			
		Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek dydaktycznych)	GOPS, ZSP	Środki własne i zewnętrzne	
	Wdrażanie do życia w rodzinie	Tworzenie klubu AA, ALANON, grup wsparcia, grup terapeutycznych	GKRPA,	Środki własne i zewnętrzne	
		Prowadzenie zajęć wychowujących do życia w rodzinie, budowanie pozytywnego obrazu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych	ZSP	Środki własne i zewnętrzne	
	Wychowanie zdrowotne	Organizacja konkursów promujących rodzinę, organizacja pikników rodzinnych	UG	Środki własne i zewnętrzne	
		Udział w różnych programach edukacyjnych	ZSP	Środki własne i zewnętrzne	
		Udział w programach: „Szklanka mleka” i „Owoce w szkole”	ZSP	Środki własne i zewnętrzne	
	Utrzymanie osób starszych i niepełno sprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im	Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełno sprawnych	Kształtowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez organizowanie akcji o tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej, spotkań z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli np. Niebieska Karta	ZSP, ZI	Środki własne i zewnętrzne
			Organizacja wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych, np. wigilii dla starszych i samotnych, Dnia Seniora, Dnia Babci i Dziadka	ZSP	Środki własne i zewnętrzne

udziału w życiu społecznym	Organizacja działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
	Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów aktywizujących dla seniorów	STOWA RZYSZE NIA	Środki własne i zewnętrzne
	Program integracji międzypokoleniowej, podtrzymywanie tradycji regionalnych; wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie	STOWA RZYSZE NIA	Środki własne i zewnętrzne
	Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób niepełnosprawnych	GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób	ZSP	Środki własne i zewnętrzne
	Organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych,	UG, PARAFIA	Środki własne i zewnętrzne
	Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	UG	Środki własne i zewnętrzne

	Świadczenie pomocy osobom niepełno sprawnym, starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków losowych.	GOPS	Budżet państwa
		Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy	GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Zabezpieczenie miejsc socjalnych	UG, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków	PCPR	Budżet państwa
	Poprawa funkcjonowania w środowisku	Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja pomocy sąsiedzkiej	GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie punktu wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego	PCPR	Środki własne i zewnętrzne
	Zapobieganie zjawisku pogłębiania się niepełnosprawności	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów prawnych i innych dotyczących osób niepełnosprawnych	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja dowozów uczniów	UG	Środki własne i

		niepełnosprawnych do placówek edukacyjnych i innych zajmujących się rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych		zewewnętrzne
Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego	Aktywizacja, integracja, wsparcie	Organizacja konferencji, spotkań	UG, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Współpraca z NGO w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, wyznaczanie celów do rozwoju	GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Aktywizacja do działania na rzecz swojej społeczności poprzez zakładanie organizacji pozarządowych	Tworzenie systemu wsparcia dla NGO w tym doradztwo prawne i finansowe	GOPS, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Utworzenie centrum wsparcia organizacji pozarządowych	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja kampanii	STOWA RZYSZE NIA	Środki własne i zewnętrzne

7.3 Harmonogram wdrażania strategii

Cele operacyjne	Kierunki działań	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych										
	Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne										
	Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne										

	Organizacja staży zawodowych																		
	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych																		
	Spotkania z pedagogiem																		
Pobudzenie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących																		
	Utworzenie Gminnego Centrum Informacji																		
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej																		
Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych																		
Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie																		
	Pomoc finansowa																		
	Współpraca z Bankiem Żywności, Caritasem, itp.																		
Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe																		
	Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie																		
	Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, grupy roboczych																		
	Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców																		
	Miejsca izolacji dla sprawców																		
Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich, pedagogizacja rodziców																		
	Wsparcie asystenta rodziny																		
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, olimpiad																		
	Organizacja zajęć wyrównawczych																		

	wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie																		
	Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób niepełnosprawnych																		
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób																		
	Organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych																		
	Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej																		
Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna																		
	Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków losowych.																		
	Świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy																		

	Zabezpieczenie miejsc socjalnych																		
	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków																		
Poprawa funkcjonowania w środowisku	Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych																		
	Organizacja pomocy sąsiedzkiej																		
	Prowadzenie punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego																		
Zapobieganie zjawisku pogłębiania się niepełnosprawności	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów prawnych i innych dotyczących osób niepełnosprawnych																		
	Organizacja dowozów uczniów niepełnosprawnych do placówek edukacyjnych i innych zajmujących się rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych																		
Aktywizacja, integracja, wsparcie	Organizacja konferencji, spotkań																		
	Współpraca z NGO w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej																		
	Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, wyznaczanie celów do rozwoju																		
Aktywizacja do działania na rzecz swojej społeczności poprzez zakładanie organizacji pozarządowych	Tworzenie systemu wsparcia dla NGO w tym doradztwo prawne i finansowe																		
	Utworzenie centrum wsparcia organizacji pozarządowych																		
	Organizacja kampanii																		

7.4 Ramy finansowe strategii

Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Jaślicka,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne środki.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Jaślicka przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2011-2014 opracowaną na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2013 i 2014 przy uwzględnieniu ryzyk finansowych- zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja. Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w gminie.

Model zawiera następujące moduły, w których szacowana jest wielkość :

- 851 Ochrona Zdrowia
- 852 Pomoc społeczna.

W prognozie na lata 2015-2024 przyjęto wskaźnik 2,5% wzrostu w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych własnych GOPS w Jaślickach.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki społecznej	
		Dział 851	Dział 852
1	2015	13651,04	1561685,87
2	2016	13992,32	1600728,02
3	2017	14342,13	1640746,22
4	2018	14700,68	1681764,88
5	2019	15068,20	1723809,00
6	2020	15444,91	1766904,23
7	2021	15831,03	1811076,84

8	2022	16226,81	1856353,76
9	2023	16632,48	1902762,60
10	2024	17048,29	1950331,67

7.5 Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jaślika na lata 2015–2024 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Gminny Program Wspierania Rodziny
- Wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 na lata 2012-2022

8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

8.1 System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych. Zarządzanie realizacją strategii należy do GOPS w Jaśliskach.

Monitoring prowadzony będzie jako:

- monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć
- monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne.

Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego będzie mierzony raz na trzy lata poczynając od 2016 roku, a poszczególnych zadań i projektów realizacyjnych raz na dwa lata.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie gminy. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jaślika. Dodatkowo dane uzyskane dzięki wykorzystaniu ankiet oraz szerokiego

udziału mieszkańców służyć będą ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalane będą w zależności od ich kategorii.

Wskaźniki ewaluacyjne

Rozróżniamy następujące rodzaje wskaźników:

- wskaźniki zasobów – przedstawiają informacje o środkach finansowych, rzeczowych oraz zasobach ludzkich, które są wykorzystywane do wdrożenia danego zadania/ projektu; w ujęciu tym wskaźniki te odnoszą się do wielkości alokacji budżetowych na danym poziomie pomocy; np. liczba dni pracy ekspertów czy koszt budowy mieszkania socjalnego;
- wskaźniki wyników, odnoszą się do bezpośrednich konsekwencji działań zadania/ projektu – oddziałujących na bezpośrednich beneficjentów; wskaźniki te mogą mieć charakter fizyczny (np. liczba osób przeszkolonych) lub finansowy (zmniejszenie kosztów leczenia);
- wskaźniki oddziaływania, odnoszą się do konsekwencji zadania/ projektu (zamierzonych i niezamierzonych, pozytywnych i negatywnych) wykraczających poza efekty bezpośrednie – krótkoterminowe; można wyróżnić dwa rodzaje oddziaływania:
 - a) oddziaływanie bezpośrednie – efekty, które pojawiają się po pewnym upływie czasu, ale są bezpośrednio związane z podjętymi działaniami beneficjentami bezpośrednimi;
 - b) oddziaływanie pośrednie – wszystkie inne rodzaje efektów – niezamierzone przez daną interwencję lub wynikające z niej działania.

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą np.:

Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki
Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych	- liczba przeszkolonych osób - liczba godzin szkoleń - liczba szkoleń/kursów
	Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne	- liczba godzin poradnictwa - liczba osób uczestniczących w działaniu - liczba godzin warsztatów
	Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne	- liczba godzin poradnictwa - liczba osób uczestniczących w działaniu - liczba godzin warsztatów
	Organizacja staży zawodowych	- liczba staży zawodowych - liczba osób biorących udział w stażach - liczba osób, które ukończą staż

	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych	- liczba spotkań - liczba osób uczestniczących w spotkaniach
	Spotkania z pedagogiem	- liczba spotkań z pedagogiem - liczba osób uczestniczących w spotkaniach z pedagogiem
Pobudzenie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących	- liczba podmiotów z którymi nawiązano współpracę
	Utworzenie Gminnego Centrum Informacji	- liczba utworzonych punktów - liczba osób korzystających z GCI
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej	- liczba utworzonych PES
Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych	- liczba godzin warsztatów - liczba osób biorących udział w warsztatach
Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie	- liczba osób, które skorzystały z dożywiania
	Pomoc finansowa	- liczba osób korzystających z pomocy finansowej
	Współpraca z Bankiem Żywności, Caritasem, itp.	- liczba podmiotów, z którymi nawiązano współpracę
Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	- liczba utworzonych grup wsparcia
	Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie	- liczba utworzonych punktów
	Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych	- liczba podjętych działań przez ZI, grupy robocze
	Pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy w rodzinie	- liczba osób korzystających z pomocy
	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców	- liczba osób objętych programem
	Miejsca izolacji dla sprawców	- liczba miejsc izolacji
Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich, pedagogizacja rodziców	- liczba warsztatów - liczba osób biorących udział w warsztatach
	Wsparcie asystenta rodziny	- liczba asystentów udzielających wsparcia - liczba osób/rodzin korzystających z

		wsparcia asystenta rodziny
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, olimpiad	- liczba godzin zajęć pozalekcyjnych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych
	Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów dla wszystkich dzieci	- liczba godzin zajęć wyrównawczych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych
	Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych	- liczba godzin zajęć sportowych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach sportowych
	Udział dzieci i młodzieży w rozgrywkach piłki nożnej	- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w rozgrywkach piłki nożnej
Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych o Puchar Wójta Gminy	- liczba zorganizowanych zawodów sportowych - liczba osób biorących udział w zawodach sportowych
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	- liczba godzin zajęć sportowych dla mieszkańców gminy - liczba mieszkańców gminy biorących udział w zajęciach sportowych
Wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Diagnoza potrzeb uczniów	- liczba zankietowanych uczniów
	Prowadzenie zajęć specjalistycznych, w tym dydaktyczno-wyrównawczych, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych teatralnych i innych	- liczba godzin zajęć specjalistycznych - liczba osób biorących udział w zajęciach specjalistycznych
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania	- liczba grup socjoterapeutycznych - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
	Prowadzenie spotkań z pedagogiem, psychologiem, logopedą	- liczba spotkań ze specjalistami - liczba osób uczestniczących w poszczególnych spotkaniach
	Organizacja pomocy materialnej i emocjonalnej w trudnej sytuacji życiowej	- liczba osób korzystających z pomocy materialnej i emocjonalnej - liczba i rodzaj oferowanej pomocy
Kształtowanie właściwych postaw społecznych	Prelekcje, spotkania z przedstawicielami służb publicznych	- liczba spotkań z przedstawicielami służb publicznych - liczba osób uczestniczących w prelekcjach, spotkaniach
	Udział w projektach i kampaniach wojewódzkich, ogólnopolskich	- liczba projektów, kampanii

	Budowanie pozytywnego systemu wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów	- liczba zorganizowanych spotkań, warsztatów - liczba osób uczestniczących w spotkaniach, warsztatach
Promocja kultury	Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, młodzieży i dorosłych	- liczba zorganizowanych konkursów - liczba dzieci, młodzieży i dorosłych biorących udział w konkursach
	Organizacja spotkań autorskich i wykładów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, organizacja widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw	- liczba zorganizowanych spotkań, wykładów, widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw - liczba osób uczestniczących w ww. przedsięwzięciach promujących kulturę
	Prowadzenie kół zainteresowań	- liczba godzin przeprowadzonych zajęć - liczba osób uczęszczających na zajęcia
	Organizowanie spektakli, przedstawień teatralnych dla społeczności	- liczba zorganizowanych spektakli, przedstawień teatralnych - liczba osób uczestniczących w spektaklach, przedstawieniach teatralnych
	Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne)	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w poszczególnych warsztatach
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Prowadzenie warsztatów regionalnych dla dzieci i młodzieży	- liczba warsztatów regionalnych - liczba osób uczestniczących w warsztatach
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej	- liczba konkursów o tematyce regionalnej - liczba osób biorących udział w konkursach
	Prezentacja twórców ludowych	- liczba spotkań z twórcami
Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologią	Zapobieganie przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów	- liczba kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów
	Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla	- liczba typów form wsparcia - liczba osób korzystających z

	młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek dydaktycznych)	poszczególnych form wsparcia
	Tworzenie klubu AA, ALANON, grup wsparcia, grup terapeutycznych	- liczba utworzonych klubów AA, ALANON, grup wsparcia, grup terapeutycznych
Wdrażanie do życia w rodzinie	Prowadzenie zajęć wychowujących do życia w rodzinie, budowanie pozytywnego obrazu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych	- liczba godzin przeprowadzonych zajęć - liczba osób biorących udział w zajęciach
	Organizacja konkursów promujących rodzinę, organizacja pikników rodzinnych	- liczba przeprowadzonych konkursów - liczba zorganizowanych pikników rodzinnych
Wychowanie zdrowotne	Udział w różnych programach edukacyjnych	- liczba programów edukacyjnych
	Udział w programach: „szklanka mleka” i „owoce w szkole”	- liczba szkół biorących udział w programie - liczba osób korzystających z programu
	Kształtowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez organizowanie akcji o tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej, spotkań z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli np. Niebieska Karta	- liczba akcji, gazetek o tematyce profilaktycznej - liczba spotkań z przedstawicielami służb publicznych - liczba szkoleń dla nauczycieli - liczba osób uczestniczących w akcjach, spotkaniach, szkoleniach
Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych	Organizacja wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych, np. wigilii dla starszych i samotnych, Dnia Seniora, Dnia Babci i Dziadka	- liczba imprez, uroczystości integracyjnych - liczba osób uczestniczących w imprezach, uroczystościach integracyjnych
	Organizacja działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej	- liczba działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej
	Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów aktywizujących dla seniorów	- liczba godzin zajęć dla osób starszych i niepełnosprawnych - liczba osób uczestniczących w zajęciach
	Program integracji międzypokoleniowej,	- liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek, warsztatów

	podtrzymywanie tradycji regionalnych; wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie	
	Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób niepełnosprawnych	- liczba zakupionych pozycji - kwota przeznaczona na zakup literatury - liczba osób korzystająca z zakupionej literatury specjalistycznej
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób	- liczba działań edukacyjnych
	Organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych	- liczba zorganizowanych wycieczek, wyjazdów integracyjnych - liczba osób biorących udział w wycieczkach , wyjazdach
	Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	- liczba działań zwiększających dostępność oraz podnoszących jakość usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury
Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna	- liczba utworzonych punktów poradnictwa - liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej
	Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków losowych	- liczba wypłaconych zasiłków (kwota) - liczba beneficjentów zasiłków
	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy	- liczba świadczonych usług opiekuńczych - liczba beneficjentów usług opiekuńczych
	Zabezpieczenie miejsc socjalnych	- liczba miejsc socjalnych
	Dofinansowanie zakupu sprzętu	- liczba dofinansowań

	rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków	
Poprawa funkcjonowania w środowisku	Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	- liczba utworzonych ośrodków - liczba osób korzystających z pomocy ośrodka - liczba typów form wsparcia oferowanej przez ośrodek
	Organizacja pomocy sąsiedzkiej	- liczba osób zaangażowanych w pomoc sąsiedzką
	Prowadzenie punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego	- liczba utworzonych punktów - liczba osób korzystających z usług punktu
Zapobieganie zjawisku pogłębiania się niepełnosprawności	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów prawnych i innych dotyczących osób niepełnosprawnych	- liczba zorganizowanych spotkań, konferencji - liczba osób biorących udział w spotkaniach
	Organizacja dowozów uczniów niepełnosprawnych do placówek edukacyjnych i innych zajmujących się rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych	- liczba zorganizowanych przejazdów - liczba osób niepełnosprawnych korzystających z transportu
Aktywizacja, integracja, wsparcie	Organizacja konferencji, spotkań	- liczba przeprowadzonych spotkań, konferencji
	Współpraca z NGO w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	- liczba podjętych wspólnych działań
	Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, wyznaczanie celów do rozwoju	- liczba zdiagnozowanych potrzeb i problemów - liczba wyznaczonych celów do rozwoju
Aktywizacja do działania na rzecz swojej społeczności poprzez zakładanie organizacji pozarządowych	Tworzenie systemu wsparcia dla NGO w tym doradztwo prawne i finansowe	- liczba NGO świadczących doradztwo prawne i finansowe - liczba godzin doradztwa prawnego i finansowego - liczba osób korzystających z tego rodzaju wsparcia
	Utworzenie centrum wsparcia organizacji pozarządowych	- liczba organizacji korzystających ze wsparcia
	Organizacja kampanii	- liczba przeprowadzonych kampanii

W każdym realizowanym zadaniu zostaną zidentyfikowane wskaźniki, przed rozpoczęciem realizacji - zaplanowane, na końcu - osiągnięte. Każde zadanie zostanie podsumowane raportem pisemnym, przekazywanym do koordynatora strategii.

Wzór raportu:

zadanie/ projekt	instytucja/ organizacja realizująca	zaplanowane wskaźniki osiągnięć	osiągnięte wskaźniki	źródła danych
nazwa i opis, cele		twarde	twarde	ankiety, listy obecności, dokumenty projektu, itp.
		miękkie	miękkie	

8.2 Ewaluacja strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób bezrobotnych);
- realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych);
- realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np., ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych z bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie

przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania.

Główne kryteria ewaluacji:

- trafność
- efektywność
- skuteczność
- oddziaływanie/użyteczność
- trwałość.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

- Planowanie ewaluacji GSRPS obejmie następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji;

Załączniki

Ankieta - Wypracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Szanowni Mieszkańcy Gminy Jaślika. Urząd Gminy przystąpił do wypracowania **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Strategia sprecyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne w naszej gminie, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Uwaga! Ankieta jest anonimowa!

Metryczka (wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta Mężczyzna

Wiek: 13 – 16 17 – 25 26 – 59 60 i więcej

Zawód: uczeń rolnik przedsiębiorca pracownik umysłowy pracownik fizyczny

emeryt/rencista bezrobotny inny (jaki?)

Wykształcenie:

podstawowe zawodowe średnie policealne wyższe

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w gminie Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4		Bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezdecydowany/a	Zadowolony/a	Bardzo zadowolony/a
1.	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	0	1	2	3	4
2.	Dostęp do Internetu	0	1	2	3	4
3.	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie	0	1	2	3	4
4.	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	1	2	3	4
5.	Organizacja imprez cyklicznych w gminie	0	1	2	3	4
6.	Dostępność doradztwa psychologiczno - prawnego	0	1	2	3	4
7.	Poziom opieki społecznej	0	1	2	3	4
8.	Poziom opieki zdrowotnej	0	1	2	3	4
9.	Bezpieczeństwo publiczne	0	1	2	3	4
10.	Warunki mieszkaniowe	0	1	2	3	4
11.	Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw)	0	1	2	3	4
12.	Jakość szkół	0	1	2	3	4
13.	Dostępność przedszkoli	0	1	2	3	4
14.	Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	0	1	2	3	4
15.	Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	0	1	2	3	4
16.	Dostępność handlu i usług	0	1	2	3	4
17.	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy	0	1	2	3	4

W każdym pytaniu od 1 do 6 prosimy o zaznaczenie (X) 2 wybranych odpowiedzi:

1) Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Przemoc ze strony rodziców
- Alkohol i papierosy
- Narkotyki
- Chuligaństwo
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- Inne (jakie?)
-

2) Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Nieporadność życiowa
- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm
- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- Brak poradnictwa psychologiczno - prawnego
- Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
- Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
- Inne (jakie?)
-

3) Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Izolacja społeczna (samotność)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Niepełnosprawność
- Niezdolność do samoobsługi
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Inne (jakie?)
-

4) Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne

- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- Inne (jakie?)

5) Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak placówek wychowania przedszkolnego
- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- Brak stołówek szkolnych
- Inne (jakie?)

6) Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury
- Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- Inne (jakie?)

Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10

mało ważne bardzo ważne

1	Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	
2	Mobilny punkt pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	
3	Dzienny Dom Pomocy Społecznej	
4	Likwidacja barier architektonicznych w urzędach	

5	Mieszkania chronione, lokale socjalne	
6	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	
7	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	
8	Założenie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych	
9	Założenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	
10	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	
11	Założenie wolontariatu	
12	Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	
13	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog)	
14	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży, dorosłych	
15	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	
16	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	
17	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	
18	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	
19	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	
20	Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....
.....
.....

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej:

.....
.....
.....

DZIĘKUJEMY!

Wykaz skrótów

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GSRPS – Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
GUS – Główny Urząd Statystyczny
JST – jednostka samorządu terytorialnego
GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
NGO – ang. *Non-Governmental Organization* – organizacja pozarządowa
PZOZ – Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
PUP - Powiatowy Urząd Pracy
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Spis wykresów i tabel

<i>Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.</i>	12
<i>Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.</i>	12
<i>Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.</i>	13
<i>Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.</i>	13
<i>Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu gminy Jaślicka. Podział według grup rodzajów działalności PKD 2007 (2014 r.) Źródło: www.stat.gov.pl</i>	16
<i>Wykres 6. Liczba mieszkańców gminy Jaślicka w latach 2012-2014 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane UG Jaślicka.</i>	18
<i>Wykres 7. Ruch naturalny ludności (urodzenia i zgony) w gminie Jaślicka w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.</i>	18
<i>Wykres 8. Migracje na terenie gminy Jaślicka w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.</i>	19
<i>Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014r.</i>	29
<i>Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014r.</i>	29

Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014 r.	30
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014 r.	30
Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiek.- wych. w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014 r.	31
Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012-2014. Źródło: dane GOPS.	31
Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: www.stat.gov.pl	16
Tabela 2. Liczba złożonych wniosków do CEIDG w UG Jaśliska, w latach 2012-2014. Źródło: dane UG.	17
Tabela 3. Demografia gminy Jaśliska. Źródło: dane UG Jaśliska.	18
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie Jaśliska. Źródło: dane GUS www.stat.gov.pl	20
Tabela 5. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: OZPS 2014 r.	23
Tabela 6. Liczba udzielonych świadczeń - zadania własne gmin. Źródło: dane GOPS w Jaśliskach...	24
Tabela 7. Liczba udzielonych świadczeń w latach 2012-2014. Źródło: dane OZPS 2014.	24
Tabela 11. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2012-2014. Źródło: dane GOPS.	28
Tabela 12. Liczba bezrobotnych z trenu gminy Jaśliska zarejestrowanych w PUP w Krośnie w latach 2012-2014. Źródło: dane PUP w Krośnie.	29
Tabela 13. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2011-2014. Źródło: dane GOPS.	32
Tabela 14. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, zgłoszonych do adopcji, dzieci adoptowanych. Źródło: dane PCPR w Krośnie.	33
Rysunek 1. Umiejscowienie Gminy Jaśliska w Powiecie Krośnieńskim i Województwie Podkarpackim. Źródło: http://www.powiat.krosno.pl/linki4-urzed-y-gmin-w-powiecie-krosnienskimhtml , www.osp.org.pl	14

Opracowała: Agnieszka Wróblewska

